

Komunikat Jury XVIII edycji konkursu „Historia Bliska”

XVIII konkurs HISTORIA BLISKA został ogłoszony przez Ośrodek KARTA w kwietniu 2015 w nowej formule organizacyjnej i został skierowany do młodzieży w wieku szkół ponadpodstawowych nie tylko za pośrednictwem szkół, ale także stowarzyszeń, bibliotek, muzeów, archiwów społecznych... i innych organizacji oraz inicjatyw nieformalnych – wszystkich, którzy chcą poświęcić czas i uwagę młodym ludziom, by pomóc im w doświadczaniu i poznawaniu historii. Odpowiadając na wyzwania współczesności, potrzeby i zainteresowania młodzieży zmieniono też założenia dotyczące rekomendowanych lub dopuszczanych metod badawczych i form prezentacji efektów pracy. Nie zmieniło się natomiast podstawowe założenie – badanie historii bliskiej, będącej niejako na wyciągnięcie ręki, ale często właśnie – nieznanej, zapomnianej, nieobecnej w świadomości lokalnej społeczności.

Konkurs pod hasłem: „Historia bliska – nieodkryta, nieopowiedziana, niewysłuchana...” – stawiał przed młodzieżą zadanie przygotowania – pod opieką dorosłych tutorów – pracy wykorzystującej najnowsze techniki medialne i komunikacyjne, twórczej i odpowiedzialnej, korzystającej z bibliotek cyfrowych czy innych otwartych zasobów; z poszanowaniem prawa (w tym autorskiego) i zasad etyki. Młodzież była również zachęcana do szukania źródeł w archiwach tradycyjnych (i ich cyfryzacji) oraz do wywoływania źródeł historycznych (nagrywanie relacji) i umieszczania ich w pracach, a zatem w konsekwencji – także w internecie (znów z poszanowaniem prawa). Wszystko to poddane miało być krytycznej analizie i weryfikacji, miało posłużyć do zbudowania oryginalnej i spójnej opowieści o zapomnianej historii z najbliższego otoczenia.

Na konkurs nadesłano 50 prac, choć na portalu zarejestrowało się 170 zespołów autorskich. Z nadsyłanych komentarzy można wnioskować, że na przeszkodzie realizacji stanął zbyt krótki i obejmujący wakacje czas przeznaczony na przygotowanie pracy; barierą były też wysokie wymagania określone w regulaminie.

Nadesłane prace niemal w połowie mają charakter multimedialny (filmy i prezentacje), w połowie zaś są tekstami – klasycznymi opracowaniami źródeł, inkrustowanymi fotografiami czy kopiami dokumentów. W konkursie dopuszczono legalne korzystanie z materiałów opublikowanych w internecie, pod warunkiem podawania ich źródeł i poszanowania autorstwa. Jury odnotowuje nadużywanie tej możliwości i zbyt dużą swobodę w interpretacji prawa autorskiego. Wymaga to poważnej pracy edukacyjnej. Nadesłane prace, zgodnie z regulaminem – mogą być publikowane i każdy będzie mógł je poznać i samodzielnie oceniać.

Tematycznie prace realizują założenia konkursu. Historia bliska jest bardzo atrakcyjnym, interesującym i bogatym polem eksploracji – poczynając od badania lokalnych legend o templariuszach, przez dramatyczne epizody II wojny, rozgrywające się we własnej wsi, aż po działania miejscowych opozycjonistów w stanie wojennym. Jeden z uczestników konkursu napisał w pracy o swojej motywacji uczestniczenia w konkursie: „W programie szkolnym możemy analizować imiona poszczególnych bóstw sumeryjskich i zwyrodnienia ustrojów politycznych starożytnej Hellady – po naszą historię lokalną musimy sięgnąć sami albo nigdy jej nie poznamy”.

Dwuetaповe Jury, uwzględniając okoliczności organizacyjne konkursu, nowe wyzwania i trudności, jakie jeszcze sprawia interpretacja prawa autorskiego w kontekście źródeł upublicznianych w internecie, podjęło decyzję o nieprzyznawaniu I nagrody; dokonało następującej gradacji nagradzanych i wyróżnianych prac:

II nagroda – 3400 zł dla Zespołu

Michał Chmiest, Mikołaj Czapnik, Konrad Kulig, Aleksandra Pałka, Mateusz Radomski, Rafał Rogalski z IV Liceum Ogólnokształcącego im. K.K. Baczyńskiego w Olkuszu, pod opieką Michała Masłowskiego prezesa Klubu Historycznego im. AK w Olkuszu, za film „Nie tylko NN”.

Sandra Czekala, Edyta Hucz, Tomasz Jakubiak, Gabriela Kopij, Kamila Kopij, Wiktoria Stroińska – pod opieką Hanny Czarnolewskiej – z XXVIII Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Budowlano-Drzewnych w Poznaniu za film „Jezioro Krwi”.

Nina Augustyniak, Szymon Kochanek, Szymon Lizurej, Maksymilian Polis, Wiktoria Saturnus, Adam Trojok – pod opieką Arkadiusza Barona – z Liceum Ogólnokształcącego przy ZSP w Zawadzkiem za prezentację „Chłopiec z Ozimka i jego amerykański sen”.

III nagroda – 2000 zł dla Zespołu

Grażyna Artiuch, Daria Bojko, Natalia Bojko, Aleksandra Jarosławska, Patryk Leonkiewicz, Natalia Malesza z VIII Liceum Ogólnokształcącego im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za pracę „Nieznana, rodzinna historia sprzed wieku – bieżąco”.

Katarzyna Bauman, Klaudia Jankowska, Paulina Mroczkowska, Anna Piotrowska, Michał Podpora, Joanna Rachubka, Agnieszka Rzepczyńska, Paulina Stryjek, Maria Wiadro, Julia Zalewska, Klaudia Zielonka – pod opieką Adama Piekarskiego – z Technikum nr 8 w Olsztynie, za pracę „Trudne spotkanie. Relacje pomiędzy Warmiakami i Mazurami a napływową ludnością polską w latach 40. XX wieku”.

Kamila Bienias, Aleksandra Cieńciała, Dominika Czyżak, Jakub Skrzyniarz, Kamila Wojtasik – pod opieką Katarzyny Cieplińskiej-Olejniki – z IV Liceum Ogólnokształcącego im. Stefana Żeromskiego we Wrocławiu za pracę „Czarna Pani”.

Wyróżnienie – 10 kompletów (po 30 książek) dla instytucji sprawującej opiekę

Aleksandra Janicka, Anna zakrzewska, Patrycja Kata, Dawid Jażdżewski, Zuzanna ryńska, Zuzanna węgrzyn, Ewa Golicka, Mikołaj Chracca, Adam Makowski, Agata Lisewska, Klaudia Guz – pod opieką Dominika Szupryczyńskiego, z Szkolnego Koła Krajoznawczo-Turystycznego PTTK „Zaplątane Sznurówki” przy Zespole Szkół w Subkowach, za pracę „detektywi historii – początek... Czyli subkowskie dzieje nieopowiedziane”.

Filip Werochowski, Dawid Galeński, Joanna Szeszuła, Karolina Słomiana, Weronika Landowska, Karol Malotka-Trzebiatowski – pod opieką Edyty Januszewskiej, z I LO w Kartuzach, za film „Zapomniane państwo”.

Maciej Szybka, Izabela Rachwał, Magdalena Lorenc, Patrycja Jaskółka, Paweł Rymarowicz, Katarzyna Dworżańska – pod opieką Elżbiety Longosz, z II LO im. Konstytucji 3 Maja w Krośnie, za pracę „Zaginiona Kultura Iwonicza”.

Agnieszka Mieloch, Martyna Stęplowska, Aleksandra Graf, Roksana Pawlicka, Aleksandra Hinc, Stefan Wolniewicz – pod opieką Anity Plumińskiej-Mieloch, z Gimnazjum nr 1 z Oddziałami Dwujęzycznymi im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Luboniu, za pracę „Blaknąca historia w dwóch miastach, czyli o niknących napisach na budynkach w Mosinie i Luboniu”.

Maria Sierant, Agata Starkowska, Natalia Kierkosz, Wiktoria Nowakowska, Aleksandra Zawadka – pod opieką Zbigniewa Dąbkowskiego, z Gimnazjum nr 6 im. Polskich Nauczycieli Tajnego Nauczania w latach 1939–1945 w Koszalinie, za pracę „Patriotyzm polski nie polega na mówieniu o patriotyzmie, tylko na służbie – bliska historia Franciszka strzeleckiego”.

Adrianna Wołosewicz, Adrian Deresz, Łukasz Lech, Arkadiusz Romaniuk, Sebastian Kalinowski – pod opieką Piotra Liedke, z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku, za pracę „Z Białegostoku na Westerplatte”.

Agata Blazik, Klaudia Urbanek, Bartosz Skorek, Szymon Pyryt, Wojciech Imański, Natalia Woźniak – pod opieką Cezarego Imańskiego, z PG Zwoleń, za pracę „Wysadzeni”.

Joanna Bulla, Jakub Bunda, Marta Czech, Natalia Grabowska, Dominika Badura, Maciej Steindorf, Dominik Kobiński, Natalia Kaczmarska, Izabela Pondo, Dominika Skawińska – pod opieką Dominiki Podkowy, Gimnazjum w Toszku, za pracę „Siostra Sigisberta i klasztor sistra Boromeuszek w Toszku”.

Natalia Skórzak, Paulina Falender, Marta Bednarek, Julia Zimoch, Natalia Gajda, Patrycja Strzelecka – pod opieką Elżbiety Gronowskiej-Caban, z II LO im. Janusza Korczaka w Wieluniu, za film „Chwała przemija – ekshumacja niemieckich żołnierzy zamordowanych w styczniu 1945 roku w gminie Czastary”.

Emilia Konieczko, Helena Wajrauch, Kamila Orłowska, Adrian Smieszkał, Wiktoria Wajrauch, z Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych w Zawadzkiem – pod opieką Arkadiusza Barona, za film „Śląski Katyń”.

Warszawa, 1 grudnia 2015

Jury Finałowe

(-) Artur Józwik
(-) Zbigniew Gluza
(-) Jerzy Kochanowski
(-) Hanna Palska
(-) Andrzej Żbikowski